

Posudek vedoucího diplomové práce

Jméno a příjmení diplomantky: Martina Pešičková

Téma práce: Taktické postupy překonávání lživé výpovědi

Rozsah práce: 50 stran (61 stran včetně obsahu, seznamu literatury, abstraktu a dalších součástí)

Datum odevzdání práce: 2. 1. 2023

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Jiří Krupička, Ph.D.

Oponent diplomové práce: JUDr. Marek Dvořák, Ph.D.

Míra podobnosti dle kontroly na plagiáty: 2 %

Míra podobnosti dle kontroly Turnitin: 15 %

- 1. Aktuálnost (novost tématu):** Diplomantka si pro svou práci zvolila téma taktiky překonávání lživé výpovědi. Ačkoliv je výslech jedním z nejstarších a nejtradičnějších metod kriminalistické praxe, nejedná se o téma neaktuální, ba naopak. I v současném trestním řízení, ve kterém se stále častěji prosazují nové technologie a metody, představuje výslech jeden z nejvýznamnějších důkazních prostředků, bez kterého by nebylo možné drtivou většinu pachatelů usvědčit. Na druhou stranu značná subjektivita tohoto druhu důkazního prostředku (jak na straně vyslychaného, tak i vyslychajícího) způsobuje, že výslechem získaná výpověď nemusí odrážet objektivní realitu. To se stává zejména v případech, kdy vyslychaný z nejrůznějších důvodů nechce vypovídat pravdivě. Proto je autorkou zvolené téma stále velmi aktuální, neboť prozatím nebyla vyvinuta žádná technologie, která by zcela bezchybně dokázala nejen lživou výpověď odhalit, ale i ji objektivizovat.
- 2. Náročnost tématu na:**
 - a. Teoretické znalosti**

Autorka v diplomové práci prokázala dostatečné teoretické znalosti zejména z kriminalistiky, ale i soudní psychologie.
 - b. Vstupní údaje a jejich zpracování**

Diplomantka rovněž prokázala dostatečnou orientaci v odpovídajících materiálech a dokázala oddělit pro svou práci podstatné zdroje od těch nepodstatných. Musela vycházet zejména z monografií a odborných článků ke zvolenému tématu a vícera internetových článků.
 - c. Použité metody**

Při vytváření své práce autorka používala standardních vědeckých metod typických pro danou problematiku, tedy zejména analýzu a komparaci cizích textů.
- 3. Kritéria hodnocení práce:**
 - a. Splnění cíle práce a samostatnost při jejím zpracování**

Autorka si hned v úvodu vytyčila za cíl „zmapovat a zanalyzovat vybrané kriminalisticko taktické postupy sloužící k překonávání lživé výpovědi, ale i některé další, ať již dovolené či nedovolené metody překonávání lživé výpovědi a vymezit mechanismus jejich fungování, a to zejména s ohledem na jejich využití v prostředí České republiky.“ Tohoto (poněkud obecně a povšechně) definovaného úkolu se chopila poměrně odpovědně a je možné konstatovat, že ve své práci stanovených cílů dosáhla samostatně a způsobem, který odpovídá základním požadavkům na obdobný druh (základní) vědecké práce.

b. Formální členění práce a její logická stavba

Předložená práce splňuje po formální stránce všechny požadavky. Celkově i s přílohami je vypracována na 61 stranách, přičemž vlastní text včetně úvodu a závěru obsahuje 50 stran. Nechybí abstrakt v českém a anglickém jazyce i seznam klíčových slov.

Text sám je přehledně strukturován do 4 kapitol, které se dále člení na jednotlivé podkapitoly. Takto pojatou strukturu autorka doplnila úvodem a synergickým závěrem, což odpovídá obvyklému způsobu vnitřního dělení diplomových prací. První kapitola obsahuje obecný úvod do problematiky výslechu, charakterizuje lživou výpověď a dále pojednává o věrohodnosti výpovědi a sugestibilitě. V následujících dvou kapitolách, v nichž leží těžiště práce, se diplomantka věnuje taktickým výslechovým postupům se zaměřením na postupy překonávání lživé výpovědi, včetně technik, jež u nás nejsou přípustné. V závěrečné kapitole, jež práci trochu okořeňuje, autorka zařadila výklad o fyziodetekci a poskytla poněkud zběžný a povšechný pohled na využívání detektoru lži v USA a ve střední a západní Evropě. Diplomantka tak pro svou práci zvolila logickou strukturu, která čtenáři pomáhá v dobré orientaci v práci. Autorka při svém výkladu postupuje od obecného ke konkrétnímu, což napomáhá lepšímu pochopení ze strany čtenáře.

c. Práce se zdroji (včetně využívání cizojazyčných zdrojů a citací):

Autorka s ohledem na zvolené téma zvolila ještě dostatečný a reprezentativní okruh pramenů; práci by však jistě obohatilo, pokud by se diplomantka seznámila s aktuálním vědeckým vývojem na poli rozpoznávání a překonávání lživé výpovědi, když jinak většina poznatků uvedených v práci představuje reprodukci v odborných kruzích relativně známých informací. Autorka správně v práci rozlišuje mezi citací a parafrází. Diplomantka rovněž správně odkazuje na internetové zdroje, u kterých uvádí kromě kompletní webové adresy i datum zobrazení. Autorka v práci využívala citační zkratky, což prospívá dobré přehlednosti odkazů na prameny.

d. Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)

Hloubka autorkou provedené analýzy tématu se jeví s ohledem na rozsah práce jako dostačující, byť na některých místech může působit poněkud povšechně (to je ostatně dáno spíše extenzivním než intenzivním pojetím tématu autorkou). Její analýza cizích textů a poznatků je však relativně zdařilá, tyto pak kompiluje a seřazuje do svého autorského textu. Vedoucímu však chyběl jakýkoliv kritický přístup autorky k poznatkům jiných autorů, v práci tak prakticky nelze najít žádné polemiky autorky s jinými vědeckými pracemi. Na několika místech ovšem lze vyzorovat vlastní náhled a názory autorky na předkládanou problematiku (např. na str. 43 poslední odstavec). Škoda jen, že takových vlastních názorů nebylo v práci více. Práci pak chybí větší počet ilustrativních příkladů z praxe, jejichž zařazení je však relativně náročné s ohledem na složitý sběr potřebných informací. Vedoucí práce na druhou stranu musí vyzdvihnout, že diplomantka správně příliš nezabředávala do obecných otázek výslechu a po krátkém uvedení do problematiky výslechu se rovnou

věnovala taktickým postupům překonávání lživé výpovědi a souvisejícím tématům. Autorce rovněž zjevně vyhovovalo více přistupovat k tématu z hlediska forenzní psychologie a kriminalistické taktiky než z hlediska trestního práva procesního, neboť pokud do trestního procesu vzácně zabředla, ukázalo se, že jej příliš neovládá [k tomu srov. její prohlášení na str. 6, že (podání) vysvětlení „oproti samotné výpovědi není způsobilým důkazním prostředkem (tzn. že na něj v dalším řízení není brán ohled)“ – ani výpověď totiž není způsobilým důkazním prostředkem; tím je jen výslech. Navíc úřední záznam o podaném vysvětlení může být za souhlasu státního zástupce a obžalovaného při hlavním líčení k důkazu čten (§ 211 odst. 5 TR).].

e. Úprava práce (text, grafy, tabulky)

Úprava práce je na standardní úrovni (vytknout snad lze nezarovnání práce do bloku a očíslování toliko textu od úvodu po závěr). Členění do jednotlivých kapitol a podkapitol je přehledné a logické. Práce s poznámkovým aparátem je rovněž na požadované úrovni.

f. Jazyková a stylistická úroveň

Autorský text diplomantky je ještě celkem čtivý, na dostatečné stylistické úrovni, který je i pro laického čtenáře srozumitelný (byť v textu lze nalézt některá těžkopádná vyjádření). Práce není prosta gramatických chyb a překlepů, např. ve skloňování přídavných jmen přivlastňovacích.

4. Celkové zhodnocení a otázky k zodpovězení při obhajobě:

Na základě výše uvedeného lze uzavřít, že předložená práce bez ohledu na shora uvedené výtky vedoucího práce představuje poctivé zpracování tématu.

Z toho důvodu doporučuji předloženou práci k obhajobě.

Při ústní obhajobě by diplomantka měla zodpovědět tuto otázku:

Vysvětlíte rozdíl mezi specifickou věrohodností a pravdivostí výpovědi. Může znalec zkoumat pravdivost výpovědi?

V případě úspěšné obhajoby navrhuju práci hodnotit klasifikačním stupněm: **2**

V Praze dne: 16. 1. 2023

JUDr. Jiří Krupička, Ph.D.
vedoucí diplomové práce